

נוגע ליום הכיפורים הזה שחל בערב שבת, שהרי לא יבשלוהו לירק במוצאי יום הכיפורים, שהוא ליל שבת. ואין זה נוגע אלא ליום הכיפורים שיחול בשנה אחרת ביום חול.

והוינן בה: ושבבות קרובה — מי התירו?

והתנן: יום טוב שחל להיות ערב שבת —

תוקעין כדי להבטיל את העם מעשיית מלאכות אוכל נפש.

ולא מבדילין, כי השבת יותר קדושה מיום טוב, ולא ניתקנה הבדלה אלא בין זמן חמור לזמן קל.

ואם חל יום טוב במוצאי שבת — מבדילין מקדושת השבת החמורה, ולא תוקעין מפני שאין צורך להבטיל ממלאכה כיון שנכנס עתה יום טוב. (4)

ואמאי אין תוקעין לדבריך שהתירו שבות קרובה לצורך היתר?!

ליתקע — כי היכי דלידעי דשרי בשחיטה, לאלתר?!?

אלא, מחוורתא מחוור כדרב יוסף, שלא התירו שבות לצורך היתר.

אמר רבי זירא אמר רב הונא, ואמרי לה אמר רבי אבא אמר רב הונא: יום הכפורים שחל להיות בשבת — אסור בקניבת ירק, לפי שלא התירו את איסור שבות של יום השבת אפילו לא ביום הכיפורים שיש בו צד להתירו מחמת שהעיסוק בקניבת הירק מביא לעינוי נפש.

אמר רב מנא: דבר זה למדנו מהא דתנא בכרייתא:

מנין ליום הכפורים שחל להיות בשבת שאסור בקניבת ירק?

תלמוד לומר ביחס לשבת [שמות טז] "שבתון שבת קודש". (5)

ומשמעות "שבתון" היא: שבות מעשיית דברים כגון קניבת ירק.

ומדייק התנא: למאי איצטריך האי קרא לאסור קניבת ירק בשבת?

אילימא למלאכה ממש, כגון תלישת עלי הירק כשהוא מחובר לקרקע, והכתיב [שמות כ] "לא תעשה כל מלאכה", ואין צורך במקרא מיוחד לאסור קניבת ירק.

אלא, לאו, אקניבת ירק איצטריך קרא, לאוסרו מן התורה משום עשה דשבות. ולכן, אי אפשר להתיר את איסור השבות מן

4. הרמב"ם בהל' שבת [פ"ה ה"כ] פסק דכל מוצ"ש היו תוקעין להתיר העם למעשיהן. וכתב המ"מ דהרמב"ם הוכיח כן מסוגייתנו, דמשמע שדוקא במוצ"ש שחל ביו"ט לא תוקעין משום איסור שבות, אבל בכל מוצ"ש היו תוקעין.

5. רש"י. והתוס' ד"ה אלא, כתבו דאסמכתא בעלמא הוא. כי אם היה אסור מהתורה איך התירו ביה"כ.

והראשונים חלקו עליו, דהגמרא לא הקשתה